

Borgen och pant vid kreditförlängning

En kredit given av bank eller annat finansiellt institut är regelmässigt föremål för förnyelse eller omsättning med visst intervall.

Vidare tvingas näringsidkare ofta ställa säkerhet i form av borgen eller pant för sådana krediter, avseende checkräkning eller andra lån. Sådan säkerhet är dessutom ofta "generell", i den meningen att den avser samtliga bolagets befintliga och kommande åligganden mot borgenären, det vill säga banken.

Hur hanteras en ställd säkerhet när krediten omsätts eller ägarförhållanden med mera i bolaget förändras? Frågan kan ha avsevärd privatekonomisk betydelse.

Högsta domstolen (HD) har berört frågan i rättsfallet NJA 2002 s. 11. Det var fråga om ställd säkerhet i form av pantbrev i fastighet. Denna fastighet överläts, vilket borgenären – en bank – informerades om.

Efter detta förnyade banken krediten till den förre fastighetsägarens bolag, trots att krediten var övertrasserad men i övrigt helt i enlighet med villkoren enligt kreditavtalet.

Banken krävde med stöd av panträtt i

fastigheten betalning av den nye fastighetsägaren.

HD slog fast att det är vanligt förekommande att krediter förnyas eller omsätts och att det normalt inte innebär att någon ny fordran eller nytt rättsförhållande uppstår. Den ursprungligen ställda panträtten gällde därför, trots att banken underrättats om överlåtelsen av fastigheten och att panten således inte hade bekräftats av den nye fastighetsägaren.

DETTA ÄR TÄNKVÄRT.

Det har motsvarande betydelse för de fall där en "generell" borgen eller annan säkerhet har ställts. Vid exempelvis ägarförändringar måste då bolagets befintliga krediter i princip avslutas helt och samtliga säkerheter som innehas av banken återlämnas till den som vid avslutandet är rättmätig ägare till eller innehavare av den ställda säkerheten.

Det händer inte helt sällan att denna viktiga detalj förbises, vilket kan leda till ekonomisk katastrof när till exempel bolagets nya ägare inte lyckas driva

bolaget med vinst utan förbrukar alla beviljade krediter, varpå dessa sägs upp.

Motsvarande gäller när bolag eller företagare, ofta slentrianmässigt, "ligger kvar" med en säkerhet av generellt slag gentemot bank efter det att den

specifika krediten avslutats och säkerheten alltså egentligen inte längre behövs – säkerheten finns då kvar, mot eventuella andra eller nya krediter.

ÖNSKAR DU RENSA upp i dina åtaganden mot en kreditgivare, så måste du vara noggrann. Banken skall antingen återlämna alla borgensavtal eller

andra säkerheter, eller skriftligen förklara att banken avsäger sig rätten att göra någon sådan säkerhet gällande från visst datum eller avseende viss gäldenärs krediter. Det kan i dessa fall vara lämpligt att anlita hjälp för att kontrollera att alla rättsförhållanden verkligen regleras slutligt.

**PÄR CALDENBY
ADVOKAT**

HD slog fast att det är vanligt förekommande att krediter förnyas utan att det uppstår något nytt rättsförhållande

Friare regler under toppdomänen ".se"

I april kommer Internets svenska toppdomän ".se" att få friare regler. Vem som helst kommer att kunna registrera valfritt domännamn utan att, som tidigare varit fallet, behöva inneha någon rätt till namnet.

Ett domännamn under ".se" behöver inte längre återspegla ett firm eller organisationsnamn. Det kommer inte heller att krävas att man har en registrerad varumärkesrättighet för att få ett varumärke registrerat under ".se".

Mellan den 2 och 9 april i år tar NIC-SE, som administrerar ".se"-domänen, emot de första ansökningarna under de nya reg-

lerna. Ansökningarna kommer att sorteras efter en förtursordning där redan existerande varumärken under ".tm.se" har högsta prioritet. Därefter behandlas ansökningar avseende övriga varumärken som vunnit laga kraft i Sverige.

EFTER DEN FÖRSTA inlämningsveckan sker prövning enligt först till kvarn-principen. Varumärkesinnehavare som vill registrera sitt varumärke direkt under ".se" i april, bör därför redan i dag registrera det under ".tm.se" (registreringsbevis från PRV krävs dock) för att kunna utnyttja förtursreglerna.

Ett flertal andra förändringar går också igenom. Den förprövning som idag sker

slopas. Allt som är ledigt och uppfyller de formella villkoren kommer att registreras och eventuella tvister får lösas i efterhand med hjälp av ett nytt tvistlösningsförfarande.

Både privatpersoner och juridiska personer kommer att kunna registrera ett domännamn. Dessutom kommer man att kunna registrera fler än ett domännamn per person/organisation.

Det blir nu också i princip fritt fram att registrera geografiska ord som domännamn. Hittills har alla geografiska ord varit reserverade för staten, kommuner, län och landsting.

**CAMILLA BÅNG BERG
JUR KAND**

Ändrade anställningsregler i LAS

För att stabilisera och förbättra lagen om anställningsskydd (1976:580), LAS, har Arbetslivsinstitutet föreslagit betydande lagändringar inom arbetsrätten.

De föreslagna lagändringarna innebär bland annat en utökad möjlighet för arbetsgivare att använda sig av tidsbegränsade anställningar, dock i högst 18 månader, förenat med ekonomiska styrmedel för att därefter gynna tillsvidareanställningar.

Den så kallade bastubadarprincipen (se nedan) lagfästs och en lagstadgad ömsesidig lojalitetsplikt mellan arbetsgivare och arbetstagare införs.

HUMAN RESOURCES

Användandet av konkurrensklausuler styrs upp och en förstärkning av föräldraledigas ställning införs.

ARBETSLIVSINSTITUTET föreslår en ny förenklad och enhetlig modell för reglering av tidsbegränsade anställningar. Detta görs genom att listan i LAS på drygt tio giltiga skäl för tidsbegränsade anställningar ersätts med en föreskrift om att det är fritt fram för tidsbegränsade anställningar under en period om upp till högst 18 månader.

Vissa undantag görs dock för vikariat som kan pågå under ytterligare 18 månader. De nuvarande reglerna avseende tidsbegränsad provanställning om högst 6 månader påverkas dock inte av lagändringsförslaget.

För att inom en rimlig tid kunna slussa tidsbegränsat anställda in i tillsvidareanställningar föreslås det också att en särskild avgift införs för arbetsgivare som

önskar anställa tidsbegränsat under en längre tid än 18 månader.

Avgiften skall kompensera arbetstagarer för den osäkerhet det innebär att ha en tidsbegränsad anställning under en längre tid och skall motsvara en tredjedels månadslön för varje fullgjord anställningsmånad, dock minst tre månadslöner. Avgiften skall dock aldrig överstiga det högsta belopp som enligt nuvarande regler i LAS sätter ett tak för skadeståndskrav.

EN BESTÄMMELSE om arbetsgivare och arbetstagares ömsesidiga lojalitetsplikt föreslås också. Bestämmelsen är dock inte skadeståndssanktionerad, men kommer att ha betydelse vid tolkning av hur arbetstagare

och arbetsgivare skall utöva sina rättigheter och skyldigheter gentemot varandra samt ha betydelse vid utmätning av sanktioner eller bestämmande av skadestånd.

Inför särskilt ingripande förändringar som hänför sig till arbetstagarer personligen föreslås att arbetsgivaren skall samråda med den enskilda arbetstagarer och att arbetsgivarer beslut måste grundas på godtagbara skäl.

DETTA INNEBÄR ATT den så kallade bastubadarprincipen som har utvecklats av Arbetsdomstolen lagfästs. Samtidigt föreslås att arbetsgivarer primära förhandlingsskyldighet med facket avskaffas i motsvarande fall. Såväl arbetsgivar- som arbetstagarer ges dock möjlighet att

påkalla fackliga förhandlingar i stället för individuellt samråd.

FÖR ATT MINSKA missbruket av konkurrensklausuler och för att klargöra rättsläget har en lagregel avseende begränsning av tillåtligheten av konkurrensklausuler föreslagits. Det föreslås att lagen fastställer grundprinciperna för bedömningen av

en konkurrensklausul för att förbättra förutsägbarheten för arbetstagare och arbetsgivare.

Slutligen föreslås att föräldraledigas arbetstagarer ställning stärks dels genom att åtgärder införs som förhindrar långvariga visstidsanställningar, dels genom förbud mot att diskriminera föräldralediga.

Vidare skall uppsägningstiden för en anställd, som är helt föräldraledig och som sägs upp på grund av arbetsbrist, först börja löpa när arbetstagarer helt eller delvis återupptar sitt arbete.

FÖRSLAGET ÄR UNDER remissbehandling fram till den 1 april 2003. Remissvarer kommer sedan att sammanställas och först därefter kommer regeringen att ta ställning till förslagen och om man ska lägga fram en proposition.

En eventuell proposition kommer troligtvis inte att kunna färdigställas innan sommaren 2003, vilket innebär att de föreslagna lagändringarna antagligen inte kommer att träda ikraft före år 2004.

**MY DAHLÉN
JUR KAND**

En ansökan skyddar ditt varumärke i hela västvärlden

USA:s president George Bush har satt punkt för tio års förhandlingar genom att besluta att USA skall ansluta sig till det så kallade Madridprotokollet. Madridprotokollet är ett internationellt avtal som reglerar villkoren för en internationell varumärkesansökan. Det blir därmed möjligt för svenska företag att skydda sina varumärken i USA, ett flertal länder i Europa och andra världsdelar med hjälp av en enda ansökan.

För svenska företag med internationell verksamhet kan det löna sig att ge in en varumärkesansökan enligt Madridprotokollet. En sådan ansökan innebär snabbare handläggning och totalt lägre kostnader jämfört med att ge in flera varumärkesansökningar i enskilda länder.

Först i oktober 2003 kan en internationell ansökan även inkludera USA. För närvarande har 57 stater anslutit sig till Madrid-protokollet.

Kontakta gärna undertecknad för hjälp med varumärkesansökningar i Sverige eller internationellt.

CAMILLA BÅNG BERG, JUR KAND

Ny företagsform

På grund av att antalet privata aktörer inom den offentliga sektorn ständigt växer utreder regeringen möjligheten att skapa en ny företagsform för icke vinstutdelande verksamheter (till exempel privata skolor och sjukhus).

Den nya företagsformen kommer att ligga inom ramen för aktieföretag och i grunden ha samma organisation som ett aktieföretag.

Företagsformen kommer dock ha ett annat syfte än att bereda ägarna vinst vilket innebär att vinstutdelning kommer att vara förbjuden eller kraftigt begränsad.

**MY DAHLÉN
JUR KAND**